Ч. 134 (11.387). Львів, понеділок 18. червня 1928. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік XLVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Інструмент влади.

Львів, 17. червня 1928.

Уряд марш. Пілсудського одержав передучора (15. ц. м.) від сойму інструмент влади, одержав пітретяміліярдовий бюджет, одержав „нагороду пильности“ за дотеперішню свою діяльність. Легіслятивне наділення уряду бюджетом з боку сойму, того самого уряду, що недавно з таким розмахом перевів вибори, — це без сумніву дивогляд, можливий тільки в умовах польської дійсности.

Соймові вибори закінчилися відомим „мужеським“ відкриттям сойму, а критика пануючого режіму парляментарною опозицією — ухваленням бюджету непарляментарному урядові. Чиж можна уявити собі більшу консеквенцію і більшу ідилію між законодатною й виконавчою владою?

В цілому світі горлають від кількох літ про декаденцію демократії й дегенерацію парляментаризму. Стан осуду й засаду парляментарно-демократичного устрою петрифікує з одного боку комунізм з т. зв. радянською системою, а з другого боку фашизм з тзв. корпоративним представництвом на підкладі суспільного солідаризму. Але найбільше компромітують парляментарну демократію і найважчий удар завдають їй своєю безпринціпністю такі парляменти, як польський.

Уряд марш. Пілсудського, уряд самочинної провенієнції, уряд значної меншости — навіть після незвичайної, багатострунної виборчої активности — одержав пітретяміліярдовий бюджет як реальний інструмент своєї супремативної влади, своєї експериментальної політики. Правда, цей бюджет не є великий в порівнанні з кількістю населення сучасної Польщі, однак величезний в порівнанні з господарським станом і продуктивно-дохідною спроможністю населення. Тимбільші небезпеки криються в ухваленому бюджеті, що він носить на собі тільки інвестиційну політуру, а по суті є наскрізь консумційним. Самі видатки на військо, не згадуючи адміністраційно-консумційних видатків, виносять понад 30 проц., а з додатковими кредитами майже 40 проц.

Ухвалений бюджет по традиції виявляє у відношенні до непольських народів наскрізь асиміляційно-польонізаційне вістря на всіх ділянках суспільного життя. Це одно рішило, що поруч урядового Безп. Бльоку за ним віддали свої голоси перетереблені при виборах пястівці і хадеки, заслонюючись „державними конечностями“.

За бюджетом упало 219 голосів, — проти 53. В голосуванні не брало участи 172 послів, себ-то 2/5 сойму. Інструмент влади уряду марш. Пілсудського фактично не спирається навіть на половині сойму (половина виносить 222 гол.), бо не вотували бюджету 225 послів — чи то через безпосередню послідовну опозицію (53 голосів проти), чи то усуваючися від голосування (172 гол.).

На інструментально-проурядову гвардію зложилося 219 голосів Безпартійного Бльоку, пястівців, хадеків, визволенців і Хлопського Сторонництва. Але цей пробюджетовий бльок не є однородний. Він ділиться на три різкі відтінки: Безп. Бльок, пястівсько-хадецька мікстура і хлопсько-демократичні безвихідники. Безп. Бльок, преторіянська організація уряду, виповнив даний йому приказ; пястівсько-хадецька мікстура заявилася за бюджетом з огляду на його асиміляційний характер, корчачи з себе жертви „державної конечности“; хлопсько-демократичні партії („Визволенє“ і Хл. Стор.) віддали свої голоси, щоби охоронитися перед несподіванками.

Від голосування усунулися: крайна правиця (Клюб Народовий) і польська лівиця (ППС). Одні й другі признали „державні конечности“ посередньо, уможливлюючи ухвалення бюджету.

Особливо цікавою є гра польської демократичної лівиці, якої частина (хлопські партії) голосувала за бюджетом, а частина (пепесівці) опустила салю, заслонюючись „принціповою опозицією“ до теперішнього режіму. Становище польської демократичної лівиці спирається на її слабости і на остраху перед будуччиною своєю і Польщі. Змагаючи до ліквідації теперішнього режіму словними декляраціями й витягаючи руки до влади, польська демократія кермується специфічним „патріотизмом“, не маючи відваги здобутися на рішучий крок. Теперішній стан є для польських демократичних патріотів іще зовсім підходящий. Пепесівські команданти витручують за двері своїх рядовиків, а визволенцям і домбщакам наказують віддати голоси за бюджетом під покришкою уділення урядом в міру спроможности 100-міліонового кредиту на потреби дрібного хліборобства. Ясно, що це тільки покришка, бо з огляду на стабілізаційний плян згаданий 100-міліоновий кредит є вилами на воді писаний. Та у висліді і невинність збережена і капітал здобутий. Уряд одержав бюджет, пепесівці зберігли опозиційну „принціпіяльність“ і демократичну невинність, визволенці одержали а тут перед своїми виборцями, що — мовляв — за голосування за бюджетом вони здобули 100-міліоновий кредит для селянства, а селянство мусить вдоволитися лише солодкими словами про цю допомогу хліборобству. Зручно обробили бюджет польські демократичні партії.

Проти бюджету голосували лише українці, білоруси, жиди (група пос. Ґрінбавма) і комуністи. На 53 голосів проти бюджету велика більшість припадає на українців. Становище українських послів до бюджету було не лише послідовне, було не тільки виливом цілости української політики на парляментарній арені, але воно наглядно свідчить, що положення слов'янських „меншостей“ в сучасній Польщі є найважче.

Голосування над бюджетом доказало одночасно, що між непольськими народами істнують значні політичні прогалини. Бо коли німці частинно голосують за бюджетом, а частинно проводять абстиненцію, коли жиди своє відношення теж роздвоюють (частина здержується, а частина голосує проти), то слов'янські народи, без огляду на партії й фракції однаково вирішують своє становище до уряду й інструменту його влади.

Голосування над бюджетом доказує, що в польському соймі йдуть постійні хитання, що сойм, репрезентований польською дійсністю, є слабкий і нездатний виявити себе в повному обемі, що тактика уряду, що його самопевність все може рахувати на успіх серед зборища переляканих представників народу.

За океаном.

З діяльности Обєднання.

В місяці квітні мало Обєднання 1,111.24 долярів приходу. З того вислано на допомогу страйкуючим вуглекопам (майнерам) 200 дол., інвалідам (по половині на допомогу і на Дім Українських Інвалідів) 200 дол., на оборону невинно засуджених 150 дол., на Рідну Школу 100 дол., на Ремісничу Бурсу у Львові 100 дол., на Центр. Союз Українського Студентства (Цесус) 50 дол., на Т-во „Просвіта“ у Львові 25 дол., на український шпиталь у Львові 25 дол., на українських інвалідів у Чехословаччині 25 дол. На висилку листів, удержання канцелярії і кошти дороги пішло 43.75 дол. Разом видано отже 918.75 дол. У касі Обєднання лишилося на транспорт 192.59 дол.

Вирятування решти сирітського фонду.

Під цим заголовком читаємо в „Америці“ (ч. 60. з 26. травня п. р.):

„Український Народній Комітет, як ліквідаційна комісія для заряду домом при 30 Іст 7-ій вулиці в Ню Йорку, який був власністю сирітського фонду з „Українського Дня“, остаточно продав цей дім українській католицькій парохії в Ню Йорку (церква прилягає до того дому) за суму 27,250 дол. По відтягненню першого морґеджу (18.000 дол.), по заплаті [illegible] податків і направок, осталося всього готівкою коло 12.000 дол. (докладний звіт буде оголошений пізніше). У. Н. Комітет тепер матиме готівкою около 6.000 дол., яку негайно перешле до Львова на купно „Дому для Сиріт“. Крім того остається решта теж 6.000 дол. на другому морґеджі. Цю суму має нюйоркська парохія сплатити за 6 літ по 1.000 дол. кожного року в половині січня з 6 проц. відсотками. Тому у Львові можна буде купити дім за 12.000 дол., платячи половину готівкою, а решту в 6 річних ратах.

Так покінчилась довга історія фонду сиріт з „Українського Дня“ (з 21. квітня 1917 р.). З того фонду було лишилось тільки при У. Н. Комітеті понад 23.000 долярів. За несповна 10 літ (У. Н. К. перебрав ті гроші в січні 1919) могло на цих грошах прирости при раціональній господарці 10 до 15 тисяч долярів процентy і ціла сума могла нині досягти несповна 40.000 дол. у готівці. Але це теорія і наука сьогодня, а на ділі не тільки це одно добро, але сотки і тисячі разів більше народнього майна українського народу пропало і тут і в старому краю. Жалувати за пропавшим не поможе. Це тільки дорого заплачена наука“.

Еміґрація до Канади.

Протягом минулого року, який закінчився 31. березня 1928 р. прибуло до Канади 151.597 еміґрантів, у тому числі 50.872 бритійців, 75.718 чужинців і 25.007 американців. Між тими еміґрантами було: 82.204 мужчин, 39.458 жінок і 30.037 дітей понижче 18 літ. З того числа пішло на фарми як робітники або як поселенці 83.816; 15.514 осіб наймилося до праці в приватних домах, а інші це були робітники (механіки, ґірники і т. п.). Всі ці еміґранти осіли в ріжних провінціях Канади. І так: в Онтеріо 45.032, Манітобі 12.500, Квебеку 18.478, Альберті 13.473, Саскачевані 15.281, Бритійській Колюмбії 8.981, в надморських провінціях 8.741 і в Юконі 22.

Українські виклади по радіо.

З рамени централі манітобського пшеничного пулю відбуваються виклади в українській мові через радіостанцію манітобського уряду в Вінніпеґу. Виклади виголошує українець П. Кристіянович, що є урядовцем згаданої централі. Він викладає головно про пшеничний пуль та про кооперативну продажу фермерських продуктів. Ці виклади призначені для українських фармерів.

На економічні теми.

Капітал, з якого не користаємо.

Український Пенсійний Інститут.

Тому що агенди УПІ від 1-го січня ц. р. перебрало державне Загальне Пенсійне Заведення і УПІ тепер в ліквідації, піддано в „Ділі“ з дня 10. м. м. думку загальної примусової ощадности. Такою ощадністю можна не лише заступати українському прив. службовикові утрачені користи, які давав УПІ, але також можна задержати і використати продуктивно фонди, які повинні і дальше вплинути до УПІ.

Вертаю до цього проєкту з тої нагоди, що прив. службовики є тепер на передодні Загальних Зборів УПІ. Репрезентанти службовиків стараються задержати УПІ на дальше. В остаточности мають бути пороблені заходи задержати його лише на наднижку (на додаткове обезпечення). Можливо, що коли цею справою заінтересується наша Парляментарна Репрезентація, то вдасться нам задержати УПІ у своїх руках в цілости. Третя евентуальність: УПІ буде зовсім зліквідований.

Над цими трьома евентуальностями слід би нам призадуматися ще перед заг. зборами УПІ.

Нема сумніву, що УПІ важний для загалу не лише забезпекою збираних резерв і висотою рент, але також і можливостями використування великих його фондів для пильних потреб в нашому економічному житті. Уважаю кожне асекураційне як і пенсійне заведення, поважним фінансовим чинником і вони такими є для кожної держави, а для поневоленої нації тимбільше. УПІ в наших обставинах дотепер рішучо таким не був і ледви чи міг би бути в будучому.

Приглядаючися праці наших економічних установ і успіхам, які декотрі з них добули, не зважаючи на недостачу власних фондів, мушу сказати, що наш УПІ в українському економічному житті був досі чинником дуже проблематичної вартости. Капітали ульоковані в ньому (а є вони вже міліонові!) є далеко більш мертві, як в котрій-небудь іншій нашій економічній установі.

Завдання УПІ в пору можливих змагань за матеріяльне поліпшення життя бутти поневоленої нації, в пору нашого тяжкого матеріяльного положення не могло і не може бути в одно збирати обезпечневі вкладки, збирати великі фонди на те, щоб їх ульокувати відтак у віденських старих каменицях, з яких не може тягти ні одного пропінціяння українська родина або українська установа. Не може вичерпуватися його завдання і тим дрібним кредитом, з якого користають декотрі службовики або установи. Може одинокий оживший почин УПІ за цілий час його існування був той, що в останніх двох роках УПІ причинився до будови домів кооперативи „Власна Хата“ у Львові і тільки в одного УПІ. Скільки тими фондами, збираними УПІ, можна було зробити для самої хоч би кооперацій, не хочу доказувати. УПІ не дуже богато доложив навіть львівської кооперації в каменицях, але в каменицях [illegible]

[illegible]

стан посідання, поляки будували з них для польських родин. Тепер ті фонди, зібрані вже в одному державному загальному заведенні, підуть не лише на ту ціль. Величезні фонди, які дасть це Заведення, підуть в розпорядимість польських банків, на потреби різні: фінансові, торговельні, а хто зна чи навіть не на політичні. Інтересно було би знати кілько то наших грошей вложив УПІ до тих банків, які виновіли недавно кредити українським економічним установам. Та всеж таки я не хочу робити тут якихсь спеціяльних закидів раді УПІ.

Як знаємо, в УПІ свобідне розпоряджування фондами було у великій мірі обмежене, зглядно унормоване різними розпорядками і рада УПІ находить в них повне оправдання на своє поступовання з фондами. Та вже те одно, що хто інший розпоряджувався нашими фондами, вже те, що свобідне ужиття власних фондів, збираних з українського службовика й установи, було і моглоб бути обмежене, — є для нас вистарчаючим, щоб навіть на випадок задержання УПІ обезпечуватися в ньому лише до законної висоти. На надвижку (на додаткове обезпечення) ми можемо і повинні створити таку форму фонду, яка далаб нам не лише те, що для кожного службовика важне, але — що більше — уможливлаб нам як нації продуктивне використування тих фондів в екон. розбудові краю, в будові варстатів праці, в розбудові промислу.

Офіціяльний УПІ лише на надвижку не має в таких обставинах рації іствування, не має також і виглядів на те. Творення його лише для кількох соток свідоміших не може мати значіння для загалу. Помочі на старість потребують куди більше ті, котрі не дбають, згл. не можуть дбати про своє завтра. Щоб і їх обняти, треба згоди установ, а ті лише чи схотять вплачувати вкладки, знаючи, що і ті вкладки можуть за одним розпорядком опинитися там, де ми собі того зовсім не бажалиб.

Вимогам службовика і краю, після пору може відповісти одиноко примусова ощадність. При тих величезних фондах, які можнаб зібрати що-року загальною примусовою ощадністю (або іншими словами: примусовим додатковим обезпечуванням), можна би творити не лише цетке діло розбудови промислу. Вже по 5-тьох роках такого ощаджування самі відсотки від зібраних капіталів далиб нам до 200 тисяч зол. річно і їх можнаб ужити на виплату відповідної додаткової ренти емеритам та творення резерв. Для кожного службовика такий вихід, думаю, ще і тим кращий, що службовик стає повним власником вплачуваних на його рахунок квот (в УПІ він їх власником не був!) і від нього малоб залежати також, чи він схоче користуватися відсотками зараз, чи рентою колись. Думаю, що саме над такою важною справою прийдеться нам призадуматись на заг. зборах УПІ.

Експортівець.

Радянська Україна.

Київська Філія Інституту Шевченкознавства.

Протягом цієї зими київська філія Інституту Шевченкознавства зібрала чимало матеріялів до життя і творчости Т. Шевченка, а також матеріяли про творчість письменників після-Шевченківської доби. Крім того Інститут виконав чимало організаційну роботу. До складу київської філії Інституту входять: Кабінет вивчення біографії Шевченка, Кабінет вивчення Шевченкової творчости і Кабінет вивчення після-Шевченківської доби в історії української літератури. Київська філія Інституту розподіляється на відділи: меморіяльний, рукописний і бібліотеку, які теж вимагають окремих приміщень. У листопаді 1927 р. київський ОВК передав київській філії Шевченківського інституту будинок Т. Шевченка, що міститься на Кремяніцькому завулку. В ньому міститься колекція експонатів, що ілюструє життя та творчість Шевченка в окремих періодах (дитинство, перебування в Петербурзі, перебування на Україні, заслання, похорон, могила і спомини про Шевченка, експонати після-Шевченківської доби, тощо). На другому поверсі відтворено художню майстерню Т. Шевченка. На жаль, невеличке приміщення не дає змоги Інститутові як слід розгорнути свою роботу.

Досліджування народньої культури.

Після реорганізації Всеукраїнське Етнографічне Товариство дуже поширило межі своєї діяльности. З Товариством листується тепер 100 кореспондентів і воно керує роботою понад 100 етнографічних гуртків. Найкраще охоплено цією роботою Поділля. Нещодавно до Товариства надійшла велика колекція писанок і мережок Поділля. До кожного експонату з цієї колекції додано докладний „пашпорт", де зазначено його походження, народню назву, тощо. З Чернигівщини й Київщини надходять цікаві матеріяли щодо народньої тематики.

Музей Т-ва „Швидка Допомога" в Харкові.

Музей, що його відкрило Товариство друзів швидкої допомоги для збільшення своїх фондів, дає дуже цінний матеріял як для вивчення соціяльних і професійних захорувань, так і для вивчення всієї цікавої і громадсько-корисної роботи „Швидкої Допомоги". В музею дуже цінні натуральні експонати роботи проф. Стефаніса з нормальної і патольогічної анатомії. Є натуральні експонати абортів від одного до вісім місяців, чудні потворні діти з одним оком, з двома головами, з хвостом замісць ніг, тощо. Жахливу картину виявляють експонати-діяграми й числа про захорування на туберкульозу. Дуже цікава вітрина з приладдям, що ним самогубці вкорочували собі вік. В музею щодня буває 1000—1500 відвідувачів. Музей відвідало вже богато екскурсій, в тому числі екскурсії робітників Донбасу, селян і червоноармійців.

Новий звязок з Харковом і Одесою.

Щоб налагодити науковий звязок з Харковом та Одесою, київська філія Асоціяції Сходознавства ухвалила обмінятися науковими робітниками з харківською та одеською філіями Всеукраїнської Асоціяції Сходознавства. В найближчому часі харківські й одеські наукові робітники прочитають у Київі цикль науково-популярних лекцій.

Перелім.

Відродження „Міщанського Брацтва".

„Міщанське Брацтво" у Львові має вже свою історію й свої заслуги для відродження українського змісту в містах Сх. Галичини. До війни розвивалося воно нормально, після війни, навіть в добі важкого пригнічення всього українського життя, „Міщ. Брацтво" проявило було під головуванням дир. Мик. Зайчківського великий організаційний розмах не лише на терені Львова, але й на провінції. Святочні збирання „Міщ. Брацтва", на яких були репрезентовані представники всіх українських установ, свідчили про ту симпатію, з якою зустрічалася ця організація в українському громадянстві.

На жаль, дальший хід подій не оправдав надій, покладаних у „Міщ. Брацтві". Завелися там були люди, які почали проповідувати негативне відношення, а навіть зневажливість до української інтелігенції, взагалі до освічених кол. Амбіціонерські, а деколи й шкурницькі побуди почали розстроювати й розкладати товариство, пхаючи його посередньо на каламутні води політиканства.

В таких умовах з часом мусіло пригаситися темпо життя в „Міщ. Брацтві", виявляючи всі признаки поступаючого упадку. В останніх часах це товариство з похвальною традицією грало вже лише слабу ролю в ділянці українського життя.

На щастя, час занепаду не тривав довго. В „Міщ. Брацтві" найшлися люди, які зрозуміли, що вдержання істнуючого стану погрожує повним упадком товариства, про який свідчить хочби та обставина, що з колишніх трьох сотень членів при товаристві залишилося тільки 60. Люди з почуттям відповідальности зрозуміли, що треба вернути до випробованих уже метод співпраці з інтелігенцією, усунути з товариства буйне й пусте амбіціонерство та закинути хоробливе політиканство.

Поворотом до кращого вважаємо останні загальні збори „Міщанського Брацтва" що відбулися під кінець травня ц. р. Про перелім у ментальности загалу членів „Міщ. Брацтва" свідчила і річева дискусія і вислід виборів. Головою товариства вибрано колишнього голову дир. Миколу Зайчківського, за якого товариство дійшло було до найбільшого розцвіту, заст. голови Василя Гресика (теж б. голову), секретарем Михайла Галібея, господарем Миколу Огродніка, членами Виділу: Івана Чорнія, Михайла Стефанівського, Івана Карабіна, Івана Кузьмича і Теодора Преторіюса (б. голова); заст. виділових вибрано: Дмитра Хомика, Івана Сокальського й Петра Големея, а до Контр. Комісії: Михайла Городецького, Теодора Голіяна й Семена Шатинського.

Новообраний Виділ, в якому засідають аж три попередні провідники товариства, дає повну запоруку його повного відродження і дальшого буйного розвитку.

На поміч молоді!

До всіх українських установ, які займаються опікою над дітьми і молоддю.

Як що-року перед шкільними феріями, звертається і тепер „Українське Красне Товариство охорони дітей і опіки над молоддю" до всіх наших виховних установ по містах і місточках із закликом організувати для шкільної дітвори вакаційні оселі, згл. півоселі. Молодь, перетомлена цілорічним трудом над книжкою, потребує духового і фізичного відпочинку, бо не знайде його в місті серед вуличних порохів і сірих мурів, у нужденних сутеринових мешканнях батьків. Молодим треба сонця, широких просторів, зелені. Мусимо їм це дати, вирвати їх хоч на кілька неділь з буденного окруження.

Українські установи, які ведуть статистику молоді в своїй місцевости, повинні подбати, щоб бодай частину дітей найбільш потребуючих свіжого повітря, вислати на село хочби до приватних осіб якщо неможлива річ улаштувати власну вакаційну оселю. Зате в кождім місті можна на час вакацій зорганізувати півоселі. Діти збираються рано в одному льокалі (захоронка, читальня, саля у своїй школі), остаточно в садку під голим небом і відти мандрують на цілий день за місто, на поле, до ліса на забави. Коли паде дощ, сидять у хаті, читають щось на голос або забавляються в різні гри. На півоселі дістають сніданок і малий обідець, зложений з зупи, каші або якоїсь мучної страви. Кождій дитині дають батьки з дому хліб чи булку, а крім того треба зібрати між ними на прохарчування півоселі жертви в натураліях; решту коштів покриють вкладки членів і датки ідейних людей чи місцевих українських установ. Діти на півоселі можуть підготовити який концертик чи сценічний образок, а дохід з нього теж покриє частинно їхнє удержання. Провід півоселі може вести кожна інтелігентна людина: місцева учителька чи учитель (якщо є такі українські сили), семинаристка, гімназистка або й некваліфікована, але щира, ідейна, справді віддана молоді одиниця. Значіння такої півоселі преважне не тільки з гігієнічно-педагогічного огляду, але й національного. По містах, де нема українських шкіл, на такій півоселі наші діти повинні освідомлюватися національно, стрясти зі себе налет чужини, а зачерпнути повними грудьми рідного, щиро українського духа.

По селах нема потреби творити вакаційні оселі, зате пожадані там **сезонові діточі садки** на час пільних робіт, особливо жнив. Створити їх ще лекше, ніж оселі і півоселі. Приміщення: город-садок коло хати, на випадок непогоди стодола, читальняна чи шкільна саля. Провідниця: кожна інтелігентна жінка, яка зуміє згуртувати малу дітвору і занята її цікавою забавою чи роботою на протязі дня. Розуміється, фахові сили: учителі семинаристки чи садівнички вельми пожадані. Матері перед виходом в поле до праці приведуть своїх малих до садка і подбають про харч для них на цілу днину. Творення таких діточих садків по селах добуде нам симпатії населення, а звязані з тим періодичні педагогічні виклади для родичів освідомлять село про потребу опіки над дітворою і молоддю — річ незвичайної ваги для нас під сучасну хвилю.

Тому в імя добра молодого покоління, а через нього й цілого майбутнього нашого громадянства взиваємо усі українські виховні установи сповнити з часу вакацій свій горожанський і національний обовязок!

Українське Красне Товариство охорони дітей і опіки над молоддю.

Останні вісти.

(Власні телефонограми з 16. червня 1928)

З КИТАЙСЬКОГО ХАОСУ.

(ік) Національний уряд Китаю візвав телеграфічно всіх заграничних представників Китаю до підпорядкування національному урядові. Подав також до відома їм, що центральний уряд переноситься до Нанкіна. Новий уряд Китаю заявив, що буде розброювати всі незорганізовані військові відділи, які не підлядуться центральним властям.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА В НІМЕЧЧИНІ.

(ік) Під Ліндербергом у Німеччині ударилися дві льокомотиви. Одна зовсім нова виверглася. Один високий урядник і палач убиті.

НЕДОЛЯ „ІТАЛІЇ".

(ік) З Осльо повідомляють, що ген. Нобіле вислав радіотелеграму з просьбою о доставлення йому машинових крісел бо не може дати ради з непрошеними гістьми-медведями. Після останніх вісток із Кінгсбай залога „Італії" знаходиться тепер на 80 степ. 38 мін. північн. ширини, та 270 степ. 49 мін. схід. довжини.

НІМЕЦЬКИЙ УРЯД

(ік) На вчорашньому засіданні партії міністр Штреземан намовляв партію, щоби згодилася увійти до кабінету разом із соціялістами. Рівночасно представники центру згодилися взяти участь у новому кабінеті.

ІЗ ПОЛЬСЬКО-ЛИТОВСЬКИХ ВЗАЄМИН.

(ік) Як повідомляють із Вильна відбудеться там у найближчих днях польсько-литовська конференція в справі взаємин політичних звязків.

ІЗ СОЙМОВОЇ АРЕНИ.

(ік) В соймі панує післясвяточний спокій. Віцепремієр Бартель уділив інтервю в якому освідчив, що торг. біланс Польщі не поліпшав. Зробив він це на вимоги не домагання уряду.

Вічевий рух.

Справоздавче віче в Раві Руській

Дня 30-го квітня ц. р. відбулося всесольське справоздавче віче в салі Центрального Дому в Раві Руській. Присутніх було около 800 представників з громад равського, угнівського і немирівського судового округа. Віче відкрив голова Повіт. Нар. Комітету п. Любомир Даниловдч, проводив о. Йосиф Чехович. На віче прибули посли Іван Лішинський, Володимир Кохан і сен. п. Кисілевська. Посол Іван Лішинський здав звіт з теперішньої діяльности Українського Парляментарного Клюбу, а опісля завела реферат сенаторка Кисілевська. Посол Володимир Кохан заступав в черзі потребу політичної організації в повіті. Після промов присутні вносили до послів інтерпеляції в справі непорядків та домагань до уряду. На інтерпеляції відповідав посол Кохан, після чого о. Чехович замкнув віче.

Перед цим вічем відбулися окремі збори жіноцтва равського повіту, скликані Союзом Українок в Раві Руській. Присутніх було понад 100 жінок. Справу організації жіноцтва реферувала п. сен. Кисілевська.

Віче в Угнові.

Дня 24-го травня ц. р. відбулося справоздавче посольське віче в Угнові, яке

участь понад 300 громадян. Віче отворив повітовий організатор інж. Корнило Целевич, реферував посол Володимир Кохан. Після реферату розвинулася оживлена дискусія; останній промовляв вдруге посол Кохан на тему повітової організації. По відспіванню національного гимну предсідник віча п. Гриць Пушкар замкнув віче.

Віче і Повітовий Народній Зїзд в Печеніжині.

Дня 27-го травня п. р. відбулося величаве віче під голим небом в Печеніжині. На віче прибули посол Хруцький і сенатор М. Галущинський. Віче отворив п. Д. Кузик, проводив п. Андрійович і п. Павлик. Посол С. Хруцький у своїй промові представив положення українського народу під Польщею і здав звіт з дотеперішньої діяльности Української Парляментарної Репрезентації. Дальше забрав слово сен. М. Галущинський, який намітив плян політичної організації по повітах і висував справу програмових різниць поміж поодинокими партіями. Після промов слідувала низка інтерпеляцій присутніх в наглячих місцевих справах. Напринціні ухвалено одноголосно повне довіря Українському Парляментарному Клюбові і його тактиці.

Після віча відбувся в салі „Просвіти" Повітовий Народній Зїзд, в якому взяло участь 101 делегатів. Після промови сенатора М. Галущинського вибрано Повітовий Народній Комітет, якого головою вибрано селянина Миколу Півчука. По передискутуванню й одобренню організаційного пляну, делегати роз'їхалися домів, піднесені на дусі для дальшої праці на місцях.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Крок наперед, а два назад.

Нині площа Сокола-Батька витатиме в себе представників легкої атлетики з цілої Західної України. Кажу з цілої, хоч думаю про Галичину, а думаю про Галичину, хоч маю на увазі тільки пару галицьких міст.

Так у нас уже завелося, що спорт уважається за щось дуже-дуже далеке від решти українського життя і хіба, не маючи що ліпшого до роботи, людина береться за нього.

Не диво, що спортові осяги дрімають десятки літ по кімнатах давно висортованих спортовців, а нові осяги надаремне підскакують до недосяжних висот передвоєнних чисел.

Що-року збираються атлети, атлетки й атлетенята та бігають, скачуть, кидають і ходять. Що-року відбувається воно менше-більше з такою самою програмою, вислідом і скількістю публики.

Ніхто з громадянства не знає, за чім ми станули минулого року і як заповідається воно на цей рік. Ніхто за ніщо не числить, ніхто за ніщо не тремтить, ніхто нікому не завидить. Хіба там десь „Спартанка" горить жаждою побіди над „Скулом", чи „Веселою Громадою". Решта — як Бог дасть.

Згідно з традицією, ніхто не старався заздалегідь познайомити чи заінтересувати громадянство новими можливостями наших спортовців у нових осягах.

Передвоєнні рекордовці мабуть посміхаються.. стидаючись рівночасно своїх колишніх рекордів.

Одиноко копаний мяч пішов у нас трохи вперед, але це йому може й пошкодило, бо наприклад „Україна", ступивши один крок наперед, опинилася... на дошці проскрибованих за приналежність до загального „Польського Союзу Копаного Мяча"...

Нині заповниться площа Сокола-Батька легкими атлетами... Чи заповниться вона і публикою — не було залежне у великій мірі від припадку і доброї погоди.

Бо тільки припадок може пригадати комусь, що були якісь нотатки в пресі про „легко-атлетичні змагання" і тільки добра погода може намовити когось піти подивитися на те, „що там будуть робити".

Галактіон Чіпка.

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі Івана Франка треба посилати до Центробанку. Львів Ринок ч. 18 I. пов. на щадничу книжечку ч. 7910.

По широкому світі.

Мукденська преса заперечує звісткам з англійського джерела про смерть Чанг-Тсо-Ліна і його похорони. Чанг-Тсо-Лін не тільки живе і видужує, але ще й видає воєнні накази.

На ню-йорській біржі тисячі осіб зазнало великанських утрат (7 міл. дол.) у звязку з останнім біржевим кравом.

Амундсен обняв провід над усіма ратунковими експедиціями, що виїхали на поміч Нобілє.

У Леобен і околиці почався в копальнях страйк за підвишку платень.

Президентом Аргентини вибраний Ірігоєн.

У Московщині поширюється епідемія пятнистого тифу; шпиталі повні; лікарів і ліків бракує.

Прімо де Рівера заявляє, що в осени покидає владу, щоби присвятити свої сили виключно організації Патріотичного Союзу.

Перег. вори між Грецією і Югославією йдуть уперед; є надія, що спірні справи будуть між обома державами полагоджені.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·89·00—8·89·50, канадійський долар 8·83·50—8·85·50, чеська корона 0·26·25—0·26·50, австрійський шілінг 1·25·00—1·25·50, румунська лея 0·05·00—0·05·50, французький франк 0·34·50—0·35·00, швайцарський франк 1·71·66—1·72·00, фунт штерлінгів 43·40·00—43·80·00, радянський червінець 28·50—30·00.

Золото: 20 корон 36·50·00—36·80·00, 20 франків 34·50·00—34·80·00, 20 німецьких марок 42·50·00—42·80·00, 10 російських рублів 47·00·00—47·40·00.

Срібло: Австрійська корона 0·67·00—0·68·00, 5 австрійських корон 3·40·00—3·46·00, австрійський фльорен 1·70·00—1·76·00, російський рубель 2·70·00—2·76·00, копійки за рубель 1·35·00—1·38·00.

Збіжжа.

Пшениця двірська 58·00—59·00, пшениця селянська 56·25—57·25, жито галицьке 50·50—51·50, ячмінь галицький броварняний 45·25—46·25, ячмінь на пашно 41·00—42·00, ячмінь пастівний 35·25—36·25, овес галицький 41·75—42·75, кукурудза румунська 41·50—42·00, бараболя промислова 0·00—0·00, фасоля біла 60·00—65·00, фасоля кольорова 48·00—50·00, фасоля краса 60·00—65·00, горох пів-Вікторія 63·00—68·00, горох пізний 52·00—57·00, бобик 40·00—41·00, мішанка пастівна в зерні 00·00, вика 32·00—35·00, сіно солодке красне прасоване 9·00—10·00, солома прасована 4·75—5·25, гречка 51·75—52·75, льон 71·25—73·25, лубінь синій 23·00—24·00, ріпак озимий 71·00—73·00, мука пшенична 40 прц. 93·00—94·00, мука пшенична 50 прц. 83·00—84·00, мука житна 65 прц. 76·00—77·00, грисік кукурудзяний 67·00—70·00, мука кукурудзяна 49·00—51·00, отруби житні 28·75—29·25, отруби пшеничні 28·75—29·25, крупи гречані 91·00—93·00 пшоно 91·50—93·50, крупи ячмінні 67·50—69·50, пенцак 67·00—68·00, просо красне 49·00—50·00, макухи льняні 39·00—50·00, конюшина красна 190·00—220·00, мак сивий 110·00—120·00, мак синий 75·00—100·00. Мішки ютові виробу Страдом Варта 1·70—1·80, мішки уживані добрі 1·50—1·60.

НОВИНКИ

— **Евхаристичний конгрес**, що відбувається у Львові, ожинив і очистив вулиці. Костели і різні державні будівлі прибрані святочно. Ратуш, осяяний від вечора сотками електричних лямпок, збирає довкола себе юрбу цікавих. На конгрес приїхав кардинал Гльонд, найвищий церковний достойник у Польщі. Конгрес почався в т. зв. „архікатедральній базиліці" інавгураційним богослуженням і триватиме три дні. У програму входять крім богослужень і процесій низка відчитів і викладів на чисто-церковні та загально релігійні теми. Те, що вражає здивованих мешканців Львова і приїзжих гостей, це позасвічувані в білий день лямпи на Марійській площі, які виглядають у порівнанні з сонцем таки трохи за блідо. У звязку з цим конгресом утворено у Львові польський дієцезіяльний музей, що міститься в польській духовній семинарії.

— **Відгомін Лугового Свята у Львові.** Редакція „Вістей з Лугу" присилає нам таке повідомлення: В „Раді" ч. 46 з 13. червня ц. р. подано, що дефіляду Лугів на Святі відбирала комісія (що визначувала нагороди для Лугів) на чолі з послом д-ром Західним і старшиною Лугів. Тимчасом дефіляду відбирав командант Свята д-р Роман Дашкевич разом з членами редакції „Вісти з Лугу" й організаторами Лугів з різних повітів, які прибули на Свято. Отже Луговики(чки) дефілювали перед д-ром Дашкевичем, що стояв в окруженні членів редакції І. Мамчаківної, О. Курисбіаної, В. Федорчака і повітових лугових організаторів д-ра М. Західного і Замощака з Бережан, Харченка з Львівщини, Комарницького зі Скільщини, Дуная з Перемищини і О. Губаля з Мостищини. При тій нагоді просимо наші часописи, щоби не поміщували заміток, які можуть впровадити в Лугову Організацію непорозуміння щодо самої схеми нашої організації, бо на кожному Луговому Святі, наскільки є голова цілої організації, то дефіляду відбирає він, а не повітові організатори.

— **Вечір чеської музики.** У програму вечора чеської музики, який відбудеться у вівторок 19. червня ц. р. у великій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка, входять фортепянові твори найвизначніших сучасних чеських композиторів Вітеслава Новака і Йосифа Сука. З творів Новака виконана буде його могуча „Соната ероїка оп. 24", прецікава як під оглядом форми, так і змістом. На цей твір сильний вплив мала мельодика й ритміка народньої словацької музики. В деяких моментах слідні паралелі із нашою народньою музикою. З другого твору Новака — музичної поеми в пятьох частинах п. з. „Пан" оп. 43 — виконані будуть дві перші частини: „Прольог" і „Гори". Цей великий твір чеського композитора не є абстрактною ідеалізацією грецького божка, а радше зворушливою сповідю людини, якої тонкий життєвий організм виказує сильний наклін до культу Пана. Твір цей, який цікує в тім випадку крайній субєктивізм творчої душі композитора, є заразом висловом безмежної любови природи. Всі пять частин мають такий заголовок: Прольог, Гори, Море, Ліс, Жінка. Зовсім відмінного характеру є музика другого найвизначнішого чеського композитора Йосифа Сука. Його фортепянова суїта, з якої відограні будуть „Думка" і „Менует", визначається прегарною мельодикою і чудовою гармонікою та ритмікою, які то прикмети в другім його творі „Переживання і мрії" виступають уже у формі сильної модернізації. Загалом ціла незвичайно інтересна програма дає нам найцінніші зразки фортепянової музики обох чеських композиторів старшої генерації, відомих в широкому світі — а з якими в перше познайомиться наша музикальна суспільність. Виконавцями програми є елевки Вищого Муз. Інституту п-а Дарія Гординська і п-а Дарія Герасимович. — Вступ вільний за програмкою в ціні 1 зол.; для молоді 50 сот.

— **Сучасні „промисловці".** В Залучі біля Снятина ограбили 2 тижні тому вагон кримських шкірок, що йшли з Румунії до Львова. Злодійства доконали так зручно, що аж згодом залізнича служба запримітила штучні пльомби на вагонах. Поліція шукала весь час від Коломиї до Львова за організаторами цієї штуки і аж тепер віднайшла сліди між „спеціялістами" шкуряного фаху, між якими є й багаті купці і контрабандисти шовку... з Відня: Грін, Кац, Френкель, Курц, Шапіра, Розенштраех — так сказати: „самі свої".

— **Новий шкільний рік** 1928-9 почнеться в народніх школах і гімназіях 3-го вересня.

— **Катастрофи.** Французька летунська ескадра з 21 військових літаків серед бурі що зустріла їх у подорожі з Нансі до Парижа, понищена вітрами та громами. Грім, що вдарив в один літак убив двох старшин. — Між Гірничою Домбровою і Бендзином товарний поїзд розторощив 7 залізничих робітників, які стояли на шинах, а не бачили його приїзду. — У китайськім місті Пшілі висадили невідомі люди в воздух залізн. двірець з кількадесять особами.

— **Медведі на літака.** На норвежського летуна Лiцова-Гольма, що полетів шукати „Італію" напало 5 білих медведів; летун ледви оборонив себе та апарат стрілами з револьверу.

— **Спортові змагання у честь рабінів.** Мала і брудна вулиця у Львові Фурманська була видовищем організованого нападу на дім одного правовірного жида, що мав велику честь гостити в себе цадика з Мунвача — Спіра. Довідавшись про це „вірні" другого цадика, з немешне слав ного міста Белза — цадика Рокаха, що веде із Спірою віддавна війну і рішили, що Спіра не є гідний побуту в такій гарній столиці як Львів. Напали на дім, куди він приїхав, повибивали шиби, зробили рейвах як від землетрусу і „вакурили" Спіру, який ледви нашком утік шануючи цілість своєї особи до своєї „столиці".

— **Одяг священиків** видається італійському духовенству таки не гарним на тамошній климат, а при цьому перетарілим і що-правда, сильно негігієнічним. Тому воно домагається зміни „реверенд" на звичайні піджаки, які носять у різних краях некатолицькі священики.

— **Літературний куток.** Цьогорічну велику „нагороду літератури" Французької Академії дістав за всю свою творчість Жан-Люї Водоє. Водоє є автором відомих повістей „Перші кохання", „Раймонда Манжматен", „Омліна королева", „Маскована любов", „Остання зустріч", „Англійська шкіра", „Узлюблена", „Любка і приятелька", „Солодощі Італії", крім цього він поет (збірка сонетів про Венецію), критик, драматург і автор двох балетів. Улюбленою темою Водоє є малюнок трагічного кохання, що не в силі здійснити своєї бажаної мрії, переможене грою сліпої долі, а проте осяяне хвилинами нежданого щастя, майже незалежного від волі тих, що його шукають. Усі його повісти мають суто-французькі риси, модерних „любовних романів", де автори силкуються дати психольогічну аналізу дуже складних переживань закоханих, кохаючих, зневірених і розєднаних у своїх почуваннях, силою дивних обставин: напів романтичних і на-пів прозаїчних. Водоє майже невідомий поза межами Франції. — **М. Р.**

— **Бунт божевільних.** У домі для божевільних у Кашав (Чехословач.) 40 жінок що сидять там напали на сторожів, які привели туди нову недужу. Одного із сторожів сильно поранили, інші з них утікли. Адміністрація шпиталю покликала поліцію. За той час божевільні жінки зробили барикади на II. поверсі і почали кидати в них усім, що там було. Шпиталь перемінився у Бастилю. Треба було цю твердиню брати штурмом і кожну божевільну вязати. Одна з них кинулась з II. поверха вниз і вбилась. На другий день коли божевільних розвязали, вони почали новий бунт і треба було знову кликати поліцію.

— **Де Троцький, Зіновєв і Каменев?** На Всесоюзнім зїзді колективного господарства (колхози) в СРСР Калінін мусів крім відповідей на економічні теми відповідати на такі запити передані йому на записках від авдиторії (цитуємо за „Ізвєстіями"): „Як здоровля Троцького і де він тепер?" — „Ми маємо звістки, що він здоровий і живе в Алма Аті, столиці Казахстану". — „Де Зіновєв і Каменєв?" — „Формально вони живуть у Калузі, але дуже часто приїзджають до Москви".

— **Проти цілунків на залізницях.** Бувши заступник президента паризької міської ради Леон Ріотор звернувся до префекта поліції у Парижі з таким офіціяльним проєктом: Поліція повинна безумовно заборонити цілуватись особам на залізничих двірцях, коли вони прощаються при відїзді поїздів. Месіє Ріотор не подає мотивів, чи промавляє з погляду гігієни чи моралі. Паризька поліція мала би забагато праці, якби мусіла виступати проти такої старої звички, а ще й поширила свою заборону цілуватись і поза залізниці. У Парижі на кожнім розі вулиці якась пара цілується, немов у себе дома.

— **Маски адмірала Нельсона.** Цього тижня продадуть на ліцитації в Льондоні дві посмертні маски славного англ. адмірала Нельсона. Одну з них вилито негайно після його смерти, другу кілька тижнів пізніше. Ця друга була дещо невиразна, бо обличча Нельсона за той час змінилось; її вважали довгий час пропавшою, аж 4 роки тому англ. королева найшла її випадково у якогось антиквара. Нельсон у заповіті просив, щоби його тіло не кинули по морському звичаю в море, а доставили в Англію і поховали в землі. Але Нельсон помер далеко від Англії і щоби зберегти його тіло, треба його було вкласти в спірт. А спірту на кораблі не було. Тому тіло поклали в бочку з коньяком. Аж у Гібральтарі заступили коньяк частинно спіртом, а аж у Портсмуті вийняли тіло з бочки. Тоді вилили зараз з адмірала другу маску, що пропала на довгі роки. Гроші за ці маски, що продадуть, признано на придбання першого корабля Нельсона, „Вікторія", що буде збережений в музею як історична памятка.

— З Лікарського Товариства. Відчит д-ра Бурачинського „Про лікування жидкою" відбудеться в льокалі Т-ва (Руська ч. 3) у вівторок дня 19. п. м. о год. 7·30 вечером.

З сокільського життя.

Руханковий вечір у Тернополі.

Відживає наша сокільська організація скрізь у краю, вертає бадьорість, енергія уступає місця творчій праці.

Мені довелось гостювати в Тернополі на „Руханковім Вечері", уладженім 10. червня п. р. місцевим Тов. „Сокіл". З точністю, гідною культурної організації, віднеслася заслона і при звуках сокільського маршу виступили наймолодші учениці „Сокола" з вправами вільноруч. Безпосередньо по їх відході вийшли учиники „Сокола" до вправ палицями. За тим слідували вправи учениць смолоскипами і вправи учеників на коні. Першу частину програми закінчила діточа забава „Журавель".

По короткій павзі виступили в другій частині члени Товариства і дівочий довіст „Сокола". Вправи вільноруч мужчин, жіночі вправи ручниками, мужчин на поручах, жіночі ритмічні вправи обручами (новинка), мужеські вежі на коні, а на закінчення нац. танок „Катерина". У вправах брало участь 108 осіб. Усе те при досторю орхестри „Міщанського Братства".

Давати подрібну, фахову оцінку поодиноких точок, з яких декілька у нас зовсім нові, тут не місце, а в фаховому сокільському органі „Сокільські Вісти". Тут подам лише загальне враження, зазначуючи, що найвибагливіший любитель та найстрогіший фаховий критик мусілиб висказати повне признання виконавцям. Передвоєнним робітникам на сокільській ниві досить згадати, що керма Т-ва „Сокіл" в Тернополі спочиває в руках голови, друга Остапа Сінка, одного з перших і найстарших наших піонірів.

Дуже додатне враження зробила точність, якої нам так дуже треба. Бадьорість і певність у виступах усіх без виїмку, від наймолодших діточок, повного життя доросту, до найстарших, сильних, та здисциплінованих другів. Бездоганна правильність виконання усіх точок полонила авдиторію та ввела всіх у подив. Забувалось на всі страхіття недавно минулого часу великої війни і нашої катастрофи та страшні наслідки розладдя по кашалах; песимізм уступає місця надії на відродження — молодість і тілом і духом.

Усе тут видно було в практиці: справність, естетику, красу, силу і дисципліну — ну культура. Особливий подив і признання викликали вправи соколів на поручах, де виявилась сила і зручність; а кульмінаційною точкою були ще у нас незнані, ритмічні вправи обручами жіночого відділу, де справність з естетикою створили чарівну картину.

За цей незабутній вечір усім вам, від наймеошої 6-літньої русявочки до найсильніших і найстарших другів, на якому ви під умілою кермою голови Товариства і многонадійних молодих провідників вправ д. Дарії Сінкової та д. Володимира Цетнара наглядно показали наслідки сокільської праці — якое: Гаразд!

Коли сонце ясно світить, то й тіни сильніше виднеються. Тук і тут. На прикре враження мусить робити те, що громадянство так мало цікавиться життям власної нації. Така просто громадна відсутність на цьому Вечері тернопільського громадянства говорить дуже прорецько про його розуміння високої ціни організації. Може тернопільське громадянство не зноймає тих завдань, а може у своєму песимізмі не вірило у вислідн такої праці, а може щось перешкодило? Я бачив розліплені на мурах великі афіші, які сповіщали, що того дня знійсь „тореадор" биться аж обозово з освоєним биком, а в парку було „Свято весни" з фестином. Опісля я довідався, що там наших „критиків", що нічого не роблять, було богато-богато...

Микола Занчмівський.

Від Ред.: Надіємося, що львівське українське громадянство відгукнеться інакше на сокільське свято у Львові, що відбудеться в неділю 24. п. м. на площі Сокола-Батька.

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ. (Ювилей І. станиславівської гімназії. — З Сокола II. — Новий почтовий уряд.) В цьому році І. польська станиславівська гімназія святкує 200-ліття свого істнування. З того приводу завязався окремий ювилейний комітет під проводом директора гімназії п. Вол. Труша, який виловив з себе кілька секцій, що працюють над гідним відсвяткуванням тої історичної події. В комітеті й секціях працюють також українці, колишні ученики тої гімназії. Безперечно, станиславівська гімназія, що була довгі десятиліття одинокою середньою школою на Підгірю, виховала нам цілі кадри свідомої й активної інтелігенції і відіграла свою ролю також в українськім національнім відродженні. Не тут місце розводитися над тим, які діячі, письменники, журналісти і взагалі заслужені українські громадяни вийшли з мурів цієї гімназії. Вистане тільки згадати, що ця школа була увесь час радше утраквістичною і тільки з назви польською та служила аж до осування окремої української гімназії потребам автохтонного українського населення в не меншій мірі, як потребам міського елементу польського й жидівського. З приводу 200-літнього ювилею гімназії має вийти м. ін. ювилейний збірник, в якому буде поміщена історія школи, ріжні цікаві матеріали, а також споминн колишніх учеників. Не сумніваємося, що українські члени ювилейного комітету й секцій подбають, аби в збірнику появилися праці й спомини, в яких булаб освітлена роля і значіння гімназії для національного розвитку українського народу, а зокрема припильнують, аби всі спомини українських авторів поміщено в їх матірній, отже в українській мові. При цій нагоді зазначимо, що нам відомо, що дехто зі старших українців, прим. інсп. п. Парфанович зі Львова, має дуже цінні спомини про життя й відносини в станиславівській гімназії у вісімдесятих і девятьдесятих роках мин. століття, які обовязково повинні би знайтися в ювилейному збірнику. — При Соколі II. у Станиславові-Гірці утворено недавно спортову секцію. Управа секції забралася негайно до праці, щоб поширити спортову ідею і спортове виховання між нашою молодю на Гірці, яка за відсутністю свого спортового гуртка поволи переймається спортом польським і може для нас з часом зовсім пропасти. Керманичі секції мають надію, що українське громадянство не буде дивитися байдужо на їх працю і радо поспішить з допомогою українському спортовому гурткові на Гірці. Адреса: Сокіл II., Книгинин-Гірка, Вовчинецька ч. 52. — З днем 20. п. м. буде урухомлений у нас при вул Колонтая ч. 18 почтовий і телеграфічний уряд Станиславів 3. Це буде уряд надавчий, а також телеграфічна стація ураз з удадженням до телефонічних розмов. Тому, що у нас почтових урядів рішучо за мало, отворення цього уряду слід повитати.

З театру.

„Доллі", оперетка в 3 актах.

На днях відбулася в Театрі Новин премієра оперетки Арнольда і Баха „Доллі", що до неї задала музику Гуго Гірш. Нова оперетка пройшла з великим успіхом і певно не скоро зійде зі сцени.

Арнольд і Бах — відомі віденські оперетковї лібретисти, що мають в тому напрямі немалу рутину. Нині нелегко вже лібретистові дати щось цілком нового, оригінального — і не дають того в даним випадку й оба згадані автори. Але їх фабрикат усеж таки ліпший від усіх тих, які ми в останні часи бачили у Львові, бо лібретто „Доллі" веселе й акція його иде живо і дотепно.

Щож до музики Гірша, то хоч вона не грішить теж оригінальністю, але слухачам подобається вона своєю мельодійністю й ефектовною інструментацією та зручною гармонізацією. А взагалі в цій оперетці, в противенстві до сучасних опереток, тої музики розсипано так багато, що говорений текст сходить зовсім на другий плян. Таким чином „Доллі" — це справжня оперетка, без сумніву одна з кращих в цьому сезоні.

Виведення „Доллі" було знамените. В кожній волці, в кожному русі було видно вправну руку режісера Кулиговського, що й сам співав і грав ролю Нормана дуже гарно. Найбільше оплесків збирала Корабівка в ролі Доллі, що просто полонювала авдиторію. Також Рильська подобалася незвичайно. З мущин треба поставити на перше місце Шосляпа (в ролі здегенерованого князя) і Рушковського (прегарний тип „маминого синц" Емерика). Інші виконавці достроювалися до вдатної цілости. До успіху вечера причинився теж хор і балет (прегарний танець „Котяча ідилля"). Дирігував поправно п. Войнарович.

I. Н.

Театри.

Міський великий театр:

17-го г. 3·30 попол. „Гра кохання і смерти" Роляна.

17-го г. 7·30 веч. „Далека царівна" Ростана.

18-го г. 7·30 веч. „Далека Царівна".

Міський „Театр Новин":

17-го г. 3·30 попол. „Молодість у маю".

17-го г. 8. веч. „Доллі".

18-го г. 8. веч. „Доллі".

КІНА.

„Апольо": „Тайна пані С·" і „Мистець світа".

„Лев": „Герої Сагари".

„Палас": „За голосом серця".

„Фатаморгана": „Княжна хитрува".

„Байка": „Готель місто Львів".

ВІДОЗВИ Й КОМУНІКАТИ.

Під розвагу українським філятелістам.

Вже рік минув від часу, коли на зїзді українських філятелістів у Львові запала одноголосна постанова, щоби приступити до гуртування українських збирачів у своїй філятелістичній організації. І по році вижидання стоїмо там, де стояли і перед роком... Чи українські збирачі не відчувають потреби сотворити свою фахову організацію? Чи в часах, де філятелістичні організації культурних народів розвинулися до головокружних висот, українські збирачі дальше будуть ходити самопас — одинцем? Чи українські збирачі не розуміють користей організованости?

Українські збирачі! Пора вже нам зірвати з традиційною рутенською байдужністю, пора нам подумати над своєю організацією, пора нам доказати, що ми сини культурної нації і що хочемо йти з поступом і духом часу!

Дня 30. червня відбудуться в салі Музею Наукового Т-ва ім. Шевченка в год. 5-ій попол. ширші сходини (зїзд) українських філятелістів, на які прибуде і редактор „Українського Філятеліста" д-р Іван Турин з Відня. Предметом нарад буде в першу чергу справа нашої фахової організації.

Просимо всіх українських збирачів зі Львова і з провінції обовязково явитися.

Переписку зі своїми завваженнями й евент. побажаннями просимо спрямовувати на адресу: Д-р Данило Миколаєвич, Львів, „Сільський Господар", Зіморовича ч. 20.

За Ініціативний Гурток:

Д-р Данило Миколаєвич, Володимир Войчак, Володимир Кипріян.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

З ПОХОВСЬКИХ ЮЛІЯ ЛОПАТИНСЬКА

Дня 14. п. м. померла в 50 р. життя жінка великих чеснот і золотого серця, Юлія з Поховських Лопатинська. Покійна була найліпшою подругою для свого мужа й ідеальною мамою для своїх трох дітей, яких виховала на активних і свідомих українських громадян. Була незвичайно товариської і людяної вдачі, любила всіх і всі її любили. Недужала вдавна на серце і тихо заснула на віки на руках своїх найближчих.

Похорони Покійної відбулися при участи знаменитьких священиків, хору, численної родини і великої скількости приятелів і знайомих зпоміж інтелігенції українського громадянства. В. І. П.

*

Замісць вінця на домовину бл. п. Юлії Лопатинської, жінки дир. Вал. Села „Діло" о. Данила Лопатинського, зложили члени редакції „Діла" 20 зол. на „Рідну Школу".

ОПОВІСТКИ.

В приватній Семинарії учительській С. С. Василіянок з правами прилюдности **в Дрогобичі** — іспити вступні **на І. курс** відбудуться у днях 26, 27 і 28. червня, а іспити вступні на II. III. і IV. рік — на днях 29. і 30. червня. — До іспиту належить предложити 1) метрику хрещення, 2) свідоцтво здоровля від фізика і 3) послідне свідоцтво шкільне. — Зголошення до інтернату приймають С. С. Василіянки. — За Управу *о. Я. Громниц...* 2322 3-4

За редакцію відповідає Василь Музичка. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів, Ринок ч. 10.